

Og jeg skal tillade mig at erindre det ærede Medlem om, at jeg jo i Grunden ikke staar alene med den Anskuelse her i Tinget over for visse Omraader, at det er rigtigt at lette Byrden og komme de fattige i Møde og besfri dem for enkelte Ting, der ere uheldige for dem. Da vi behandlede Fattigloven her i Tinget, hørte jeg med Fornøjelse ærede Medlemmer, som stod op og sagde: Vi have affstafet Fattigvæsenet hos os, og vi have set, at det betalte sig for os at højne den enkeltes Selvbevidsthed, saaledes at de ikke komme under Fattigvæsenet, ved at lade dem tilflyde den Hjælp, de vare berettigede til at nyde, for at de ikke skulde blive vanærede i den offentlige Mening og derved miste deres Selvbevidsthed og Lyst til at kæmpe videre i Samsundet. Jeg hørte som sagt dette med Glæde, men det skulde de Herrer have udviklet videre. Det er Minimum, man giver de fattige, at man hjælper dem med det, som man mener, at de absolut trænge til; men man skal give dem noget mere, end hvad der med rette tilkommer dem; saa er man paa rette Vej. Og jeg paaistaar, at det ikke er en Undergravning af den bestaaende Ordning, men en videre Udvikling af, hvad der er ved at vokse sig frem i vort Samsund. Derfor mener jeg, at denne Kommission og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) burde have udstrøget denne Betænkning og frevet under den: Kapitalen i Arbejds Tjeneste er det, der skal til for at afhjælpe de Under, vi for Tiden lide under. I Stedet derfor have de Herrer imidlertid sanktioneret den gamle Sætning: Arbejdet i Kapitalens Tjeneste, Arbejderen som Kapitalens Slave, og saa længe de holde paa det, ville de ikke forbedre Arbejdernes Stilling i væsentlig Grad. For mig staar det saaledes, at de Herrer, der have frevet denne Betænkning og ifølge § 63 slaar dem alle i samme Sæt og udstyrrer dem med Mester-navnet, have vist, at de mangle Respekt for det, som var, og efter min Mening have de ogsaa vist en manglende Forstaaelse af det, som kommer og skal afløse det, som for Tiden er.

Anton Jensen: Jeg er ingen Ven af Bestyrelsespolitik i det hele; men jeg kan dog godt se, at der gives Tilfælde, hvor Bestyrelse er nødvendig. Jeg ser, at der er Grænser, og da navnlig Grænser paa det Sted, hvor det gælder om at sætte en Stopper for, at de store Fisk ikke i alt for høj Grad sluger de smaa. I den Kamp, som det legemlige Arbejde for Tiden bestaar med Kapitalen, ser jeg godt, at der bør gøres

noget for en Beskyttelse, navnlig for, at Arbejderen over for Kapitalen kan være i alt Fald sikret sin Løn. Vi have netop i den Henseende adskillige Huller i vor Lovgivning, som jeg tror trænge til at udfyldes, og navnlig paa et Punkt, som jeg her vil fremdrage. Hvorvidt dette, jeg her tænker paa, kan lade sig ordne ved et Vædringsforslag til nærværende Lovforslag, eller om det ikke maatte bedre kunde gøres ved en særlig Lov, det har jeg ingen bestemt Mening om, men jeg skal i hvert Fald ved denne Lejlighed tillade mig at pege paa dette Forhold. Det er det Forhold, som finder Sted ved de usunde og paa Spekulation hvilende Byggeforetagender, som forekomme især her i Kjøbenhavn, Foretagender, hvor man ikke gør sig skyldig i nogen Fejl, naar man betegner dem som Svindel. Dette Forhold blev omtalt paa det 6te danske Industrimøde her i Kjøbenhavn 1892, i August Maaned; men siden den Tid har dette Spørgsmaal, saa vidt mig bekendt, hvilet. At en Mand uden Kapital, men med praktisk Dygtighed, ved Hjælp af Kreditforholdene køber en Byggegrund og bygger derpaa, naar han da ellers kan og vil svare enhver sit, deri ligger selvfølgelig ingen Svindel, men Forholdet stiller sig anderledes, naar man ser, at en Mand, som ligesom slet intet ejer, og som tit og ofte ikke en Gang besidder den fornødne Duellighed, stilles op som ansvarlig Straamand for et saadant Byggeforetagende for en Kapitalist og en Sagfører, som staar bagved. Naar saadant sker, kan man, mener jeg, med Rette betegne en saadan Fremfærd som en Svindel. Foretagendet startes da paa den Maade, at enten søger Kapitalisten sig en Straamand, eller Straamanden søger sig en Kapitalist, men altid med en Sagfører som Mellemand. Det første, man saa foretager sig, er dette, at Købelummen for Grunden og for de Forstud, som Gaangiveren yder, efterhaands sikres ved, at der udstedes Stadesløsbreve i Grunden og i de Bygninger, som maatte blive opførte derpaa, og derpaa slutes der saa Kontrakter med Leverandører og Haandværkere, større eller mindre, som man har Brug for dem. Kapitalisten og Sagføreren sørge altsaa for lige straks at saa deres paa det tørre; men der er ingen, der sikrer Leverandørerne og Haandværkerne noget som helst. Da Byggeriet tog til her i Kjøbenhavn, begyndte man ganske vist med at være saa generøs, at man tilbød Leverandørerne og Haandværkerne Stadesløsbreve; men den Tid er for længst forbi, det gør man ikke mere; thi Konkurrencen er taget til i den Grad, at det er blevet nødvendigt for